

El teatre a Tortosa

Ja s'està cobrint la nova sala ampliació de l'Auditori Felip Pedrell. El resultat serà un complex important pel que fa a les prestacions i disponibilitat, especialment per a activitats escèniques. A Tortosa, el teatre sempre ha estat una constant en la vida social i d'esbarjo i també la presència de figures històriques des de Jaume Tió a Ricard Salvat, a intèrprets actuals com Pere Ponce, Sílvia Sabaté i Betlem Fabra.

Josep Bayerri Raga
periodista

El primer teatre públic de Tortosa (1840) s'anomenà Teatro del Liceo, estava instal·lat als baixos de l'ajuntament. Poc després (1848), al solar de la que fou església del convent mercedari, es construí el Teatro del Hospital, també conegut com a teatre de La Mercè. Major envergadura tenia el Teatro Principal (1883) a l'exemple; poc després (1890) obria el teatre del Baleari de Porcar. La vida de tots tres, però, fou efímera: el primer fou enderrocat, per iniciativa de mossèn Sol, per construir-hi el Temple de la Reparació (1902). Els altres dos se'ls va emportar el foc el del Baleari (1923) i el Principal (1930). Mentrestant, el 1913 s'havia obert el Cine Doré (1913) que esdevindria també teatre i que després de la Guerra passaria a nomenar-se Teatro Cine Goya. La construcció més important, però, fou el

monumental Teatro Coliseum (1934) ocupant el solar de l'antic Principal però amb façana a la plaça Alfons. Amb un aforament de gairebé 1.200 localitats.

En acabar la Guerra Civil, la vida cultural tortosina visqué un buit per la repressió del règim. Fou l'Institut de Batxillerat qui trenca aquesta situació amb l'estímul de professors com Manolo Pérez Bonfill especialment en l'àmbit del teatre. L'abril de 1961, a la sala d'actes es presenta l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual de la mà de Ricard Salvat, amb obres d'Espriu i de Jean Cocteau entre altres. El 1963, durant les Festes de la Cinta s'organitzà el Festival de Teatre de Tortosa amb la participació de la Companyia de Ricard Salvat amb la dramatització sobre textos de Salvador Espriu de *La pell de brau* i *Primera història d'Ester* a l'església de Sant Domènec. El festival tingué la segona edició el 1964 al pati de l'Institut amb l'estrena de dues obres: la traducció al català que Jo-

La nova sala de l'Auditori Felip Pedrell que s'inaugurarà abans d'acabar aquest any, completarà un conjunt apte per acollir tots tipus d'activitats amb un ampli marge de simultaneïtat.

sep M. de Sagarra havia fet de *El mercader de Venècia* i l'adaptació al castellà de *Trabajos de amor perdidos* del mateix Salvat. Encara un any més amb l'actuació de l'Agrupació Dramàtica Gil Vicente que dirigia Feliu Formosa, amb obres de Brecht. El mateix any 1963 es va enderrocar el Teatre Goya i l'annex espai del Frontón, al carrer Cervantes, per construir-hi un bloc d'habitatges. Nou anys després, fou el Teatre-Cine Coliseum a la plaça Alfons que seguí la mateixa sort. Calgué esperar més de vint anys amb la inauguració de l'Auditori perquè Tortosa tornés a disposar d'un teatre. Mentre continuaven les activitats a l'Institut, de la mà de Manolo Pérez i Fernando Buera, i el grup d'aficionats entorn

del Patronat, amb Òdena, Lamote i Julio Vilaplana.

El juliol de 1984 es va celebrar el que s'anomenà de nou el Festival de Teatre de Tortosa, aquesta vegada per iniciativa de l'Ajuntament i el Col·lectiu La Finestra comandat per Arturo Gaya; van intervenir companyies aleshores d'actualitat com Dagoll Dagom, Dario Fo i el Tricicle i es va escenificar al velòdrom i a la Llotja del Parc amb una gran assistència de públic. La manca d'un espai estable fou el motiu perquè el Festival no es perllongués molts anys i va motivar l'Ajuntament per considerar una de les actuacions prioritàries, la construcció de l'actual auditori, acabat el 1995.

La nova aposta de Ricard Salvat

per Tortosa fou el 2004 amb el festival de teatre Entre Cultures, que volia jugar un paper de projecció del diàleg mediterrani per mitjà de la cultura i el teatre. Durant uns anys, va ser considerat com una de les ofertes teatrals més importants amb participació de grups, companyies i autors de diversos països de les dues ribes de la Mediterrània. A la presentació, Salvat va anunciar la cessió del seu llegat a la ciutat de Tortosa mitjançant una fundació que es faria al futur Centre Cultural, a l'edifici de l'antic Escorxador. Com tantes altres vegades, Tortosa no va saber el que tenia i amb el canvi d'Ajuntament i la mort de Salvat es va perdre. Tot i això, la creació de l'Escola Municipal de Teatre el 2010 va suposar un contrapunt positiu i, afortunadament, en l'actualitat hi ha una programació estable d'arts escèniques a l'Auditori.

Recordo que fou el 1983, quan li vam atorgar el premi Jaume Tió al mèrit cultural, que en acabar l'acte Salvat ens va convidar a prendre una copa a la casa seua, al Temple. Feia bon oratge i passarem una llarga vetllada sota la parra al petit jardí. A més d'ell, entre altres, érem Gerard Vergés, Jesús Massip i Manolo Pérez, tots referents del món cultural tortosí i «Creu de Sant Jordi» a l'àmbit català; un luxe, llàstima no haver fet una foto. Tots ja se n'han anat. ■